

Oponentský posudek na diplomovou práci Petra Gerneše: **Kulturní a jazyková analýza mongolské populární hudby konce 20. století** (FF UK, 2024, 98 str.)

Skutečným tématem předkládané diplomové práce je stav a vývoj moderní populární hudby v Mongolsku od 70. let 20. století do počátku století 21. Diplomant se v první části práce obšírně věnuje politickým a společenským změnám a sleduje jejich vliv na populární hudební tvorbu vybraných skupin. Očekávanou jazykovou analýzu však Petr Gerneš nahradil spíše analýzou hlavních témat textů písní, kterou v závěru poněkud povrchně shrnuje následovně: *„Po analýze vybraných vzorků lze říci, že většina vybraných interpretů, nehledě na dobu vzniku, krouží kolem poměrně podobných témat. Ve většině populárních písní nacházíme milostná témata, a tradiční pojetí života z pohledu Mongolů. V první řadě je to závislost na přírodě, ve druhé řadě ukotvení v mongolské tradici. Lexikálně se většina písní točí kolem podobných témat. Témata jsou reflektována právě ve stylistice textů. Objevuje se obrovská provázanost přírodních témat s osobními, vyjadřujícími mezilidské vztahy, a zároveň s tématy etnickými a náboženskými.“* (str. 68) Nosnou čtvrtou kapitolou však měla být právě jazyková analýza, ze které zbyl seznam osobitě komentovaných mongolských slov a spojení vybraných z textů písní. Uvedu jeden příklad za všechny. Výraz „setgelín dulán“ (str. 58) dosl. teplo duše, v přeneseném významu láskyplný vztah matky k synovi je interpretováno: *“Autorovi chybí především opět teplo srdce jeho matky („setgelín dulán“). V Mongolsku, kde teploty na zimu v některých oblastech klesají až na arktických – 70 stupňů Celsia, je teplo velmi ceněno.“* V celé práci se nevyskytuje nic, co by bylo možné za jazykovou analýzu považovat. Přesto oceňuji snahu autora o překlad textu dvanácti písní, je však vždy nutné překlady ověřovat s rodilými mluvčími!

Za nejméně problematickou považuji třetí kapitolu, kde se diplomant věnuje jednotlivým interpretům mongolské populární hudby, jejich tvorbě v daném období a dalšímu vývoji. Bohužel hned v závěrech z této kapitoly, které jsou z nepochopitelných důvodů na začátku kapitoly čtvrté (4.1), se autor dopouští nepodložených a zkratkovitých tvrzení o mongolském chápání slova svoboda, o pragmatickém přístupu Mongolů k organizovaným náboženstvím, o „*buddhismu církve Conghapa*“ (!!?), který *„není v Mongolsku tak silně upevněn jako např. v Tibetu“*, dále pak o povaze Čingischána, o jeho historickém významu, o příčinách pádu mongolské říše (to vše pouze na základě literární památky *Tajné kroniky Mongolů*). Některé pasáže v textu působí jako nekoordinované myšlenky: *„Čingischána opěvují snad všichni zastoupení interpreti v této práci. V zemi, kde si člověk nemůže být jist ani počasím, ani politiky, je psychologicky příjemné vzpomínat na dávné předky a užívat si radostí nomádského života. Kromě toho je v současném Mongolsku důležitým pojmem migrace a rozšíření „kočovišť“ například o ekonomicky stabilnější oblasti východní Asie, ale i Evropy a severní Ameriky. Spíše než svoboda občanská je důležitá svoboda pohybu, svoboda těla a možnost se rozpínat.“* (str. 53)

U literatury a zdrojů, ze kterých čerpá, však Petr Gerneš uvádí jen název a nikoli konkrétní stranu, ze které se inspiroval. Citace se ve většině textu nevyskytují vůbec! Mnoho autorů by se asi divilo, co všechno lze dezinterpretovat. Uvedu rozčarování na svých dvou příkladech: „*Pro tvůrce je vždy těžké překonat klanové myšlení Mongolů, tvůrčí svoboda a originalita může být dokonce na škodu*“ (str. 30, v poznámce 133 je uvedena autorka, název knihy, nikoli stránka). Tato věta se v uvedené knize nevyskytuje, ani výraz „klanové myšlení“. Navíc se v ní nevyskytuje žádná úvaha, kterou by se podobné tvrzení dalo podložit. U dalšího příkladu sice autor uvádí stranu, ale dává celé přísloví do jiného kontextu: „*Pokud bychom hovořili o mongolské národní povaze, dalo by se o ní podle mě bez problémů říci, že je nomádská a čingischánovská. Je tedy pragmatická, obdivující sílu, intenzivní, a soustředěná na daný okamžik. Oberfalzerová ve své knize uvádí oblíbené pořekadlo Mongolů, které možná tuto povahu vystihuje nejlépe : „Suusan cecnees yavsan teneg deer.“, v přepisu Súsan cecnés javsan teneg dér.* (str. 53, překlad je uveden v poznámce 286: Lepší hlupák v pohybu, nežli sedící mudrc). Příklad však znamená, že je lepší být soběstačný a mobilní než na někom závislý, jak je v textu výslovně řečeno. Zásadním problémem této kapitoly je, že je pouze subjektivním hodnocením Mongolů jako etnika a toto hodnocení není nijak podloženo, což je v přímém rozporu s principy akademické práce. Kapitulu 4.1 považuji navíc za eticky nepřijatelnou.

Diplomová práce je problematická i z jazykového hlediska – obsahuje dlouhá souvětí, někdy i na 7 řádků, která jsou díky chybné syntaxi nesrozumitelná.

Autor v celém textu také opakovaně uvádí celý název díla či internetového zdroje, což je na úkor samotného textu (např. str. 26, 30, 31, 34, 35 atd.). Stačí uvést příjmení, rok díla a samozřejmě stranu, ostatní lze dohledat v závěrečném seznamu literatury a ostatních zdrojů. Text je, bohužel, také plný stylistických, gramatických a interpunkčních chyb.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přepracovat, vynechat ukvapené a nepodložené závěry, opravit chybné překlady, doplnit citace a jazykově zkorigovat.

Závěr: Diplomovou práci v této verzi k obhajobě nedoporučuji.

V Praze, 1.9.2024